

gennem et Kort, hvorved der var fuld Kontrol med Forbruget af Hvedemel og Sikkerhed for, at Hvedemel til de nødvendige Formaal altid var til Stede. Imidlertid viste det sig i Juli Maaned, at der var tilstrækkeligt Hvedemel her i Landet til, at Rationeringen kunde ophæves. Ernæringsraadet, som sad med Administrationen af Lagrene, vidste, at der var baade dansk Hvedemel nok og yderligere Tilførsel af fremmed Hvedemel. Det indstillede derfor til Indenrigsministeriet at hævde Bestemmelserne om Rationeringen og lade Hvedemelsforbruget være frit. Denne Indstilling blev behandlet dels i den overordentlige Kommission og dels i Landbrugsudvalget. Den 23. Juli 1919 kom Indstillingen fra Landbrugsudvalget, der, ligesom den overordentlige Kommissions af den 25. Juli, gik ud paa at tiltræde Beslutningen om Ophævelse af Rationeringen. Derefter udstedtes der, i Overensstemmelse med disse Indstillinger, en Bekendtgørelse, som opnaaede Rigsdagsudvalgets Godkendelse med 7 Stemmer og som Følge heraf ikke naaede frem til den høje Rigsdag

Umiddelbart efter Bekendtgørelsen om Rationeringens Ophævelse, den 31. Juli, altsaa Dagen før Rationeringen skulde ophæves, og Hvedemelshandelen gives fri, kom om Eftermiddagen ved 5-Tiden Ernæringsraadets Administration, dets Formand og dets Sekretær, til Indenrigsministeren og henledte hans Opmærksomhed paa, at der den foregaaende Dag og den Dag var konstateret Forandringer i hele Hvedemelsspørgsmaalet, som gjorde den den næste Dag bebudede Ophævelse af Rationeringen betænkelig med Hensyn til Prisspørgsmaalene. Hvedemelsprisen var i Amerika steget saa højt, at den, sammenlignet med det danske Hvedemels Kvalitet, laa saa langt over dennes Maksimalpris, at det maatte antages, at naar der nu blev frit Salg af Hvede, vilde Spekulationsmomenterne træde frem, og i Stedet for at have et rimeligt, roligt Salg af Hvede i den kommende Tid vilde man faa et Spekulationsopkøb. Det kunde befrygtes, at det danske Hvedemel opkøbtes med en senere Anvendelse for Øje, naar den amerikanske Pris laa saa meget højere, og naar det fra alle Sider vidstes, at Hvedemelsprisen paa dansk Mel i det kommende Aar da ikke kunde holdes saa lav som i det Aar, vi nu er inde i. I Stedet for et normalt Forbrug af Hvedemel, der vilde medføre, at Staten var gaaet over med en Reserve af Hvedemel i det nye Aar, maatte man befrygte en Tøining af Statslagrene, saaledes at disse i

Løbet af forholdsvis kort Tid ryddedes for Mel, og at alt gik ud paa private Hænder, hvorved det, der var opkøbt i Spekulationsøjemed, midlertidig blev unddraget Forbruget. I Stedet for, at den ophævede Rationering da vilde have betydet en Lettelse for hele Omsætningen, en fri Handel med et Produkt, hvoraf der var rigeligt, maatte man befrygte, at Hvedemelsspørgsmaalet i den kommende Tid kunde komme til at volde den almindelige Omsætning og Forbrugerne Vanskelighed, fordi Varen undroges Omsætningen, og dernæst, at den Prisstigning, som dels det fremmede Mel var undergaaet, og dels den Prisstigning, som det danske Hvedemel da maatte antages at undergaa i det kommende Aar, ikke vilde komme Samfundet, alle Borgere, til gode, men kun de private i Spekulationsøjemed opkøbende Forretningsmænd. Før at afværge en saadan Situation, som ingen havde kunnet forudse, den Gang man behandlede Spørgsmaalet om Rationeringens Bortfald — thi i saa Fald vilde ingen have anbefalet Rationeringens Bortfald —, maatte der træffes Foranstaltninger, og som jeg har haft den Ære at lade tilskrive Rigsdagens Afviklingsudvalg, var der to Veje at gaa, enten 1) at forandre Bestemmelserne om Rationeringens Bortfald og genindføre den, endnu inden den var ophævet, eller 2) at træffe andre Forholdsregler. At lade Rationeringen, som var bortfaldet ved en Bekendtgørelse i Slutningen af Juli, atter indføre, Dagen før den skulde ophøre, ved en Bestemmelse den 31. Juli sent om Aftenen, vilde paa en Maade have været den rationelleste Løsning af Sagen, idet der derigennem vilde have været fuld Kontrol med Udleveringen af alt dansk Hvedemel. Det vilde kun være blevet solgt paa Kort i det Kvantum, som enhver havde Krav paa, og til den fastsatte Maksimalpris. Naar jeg imidlertid under den Forhandling, som foregik med Ernæringsraadets Administration, med denne maatte være enig i, at denne Vej alligevel ikke var at anbefale, skyldes det dette, at da en Bekendtgørelse om Rationeringens Ophør var udgaaet, var der derigennem for alle Forbrugere, som indehavde Kort, skabt en Forventning om, at disse Kort ingen Værdi fremtidig havde og derfor utvivlsomt med fuld Grund kunde være tilintetgjort. Hvad enten de nu var tilintetgjorte eller ikke, vilde det overfor Paastanden om, at de ikke kunde tilvejebringes, være umuligt at føre noget Bevis om det modsatte, og hele Ordningen vilde være bragt i Fare, saafremt der kom store